

ሸሞንተ መጋቢት

አህጉራዊ ብዓል ደቀ-አንስትዮ

2019 ረድኢ ክፍለ (ባሻይ)

መተሓሰብ:- እዚ ጽሑፍ እዚ ንዓለም ለኻዊ ብዓል ደቀ'ንስትዮ ሸሞንተ መጋቢ ንምዝከርን ብኡ ኣቢልካ ክኣ ምስ ኤርትራ ኣብዚ እዋን'ዚ ኣብ ዘበነ ህግደፍ ዘላቶ ክውንነት ኣዛሚድካ ናይ ሓባር ሃገራዊ ዲሞክራሲያዊ ቃልሲ ንምክያድን ዝዓለመ ኩይኑ፡ ናብ ዝተፈላለዩ ቦታት ብዓል ሸሞንተ መጋቢት ዝካየዱ ዝቐነዩ ንምትሕብባር ዝኣክል ዝተዳለወን ዝተዘርግሑን ኢዩ። እቲ ታሪኻዊ ሰንሰለታዊ ትሕዝቶ ብ 2004 ዓመተ-ምህረት ኣብ ኤርትራዊ ማ/ሰብ ኣብ ሻንኮሽር ብ ገነት ገ/ሂወት ዝቐረበ ኩይኑ እቲ ካልእ መመላእታ ግን ብባሻይ ዝተዳለወ ኢዩ። ምናልባት ንዘይበጽሑ ኣካል ንምዝርጋሕ ዝኣክል ግን ብመጠኑ ከም'ዚ ዝስዕብ ክነቕርብ ኢና።

ኣግእዞ ደቀ-አንስትዮ ውጽኢቱ ንረብሓ ምሉእ ሕብረተሰብ ስለዝኹን፡ ብሕታዊ ዕማም ኩይኑ ጥራይ ክተርፍ ይብሉን። ስልጣኔ ማለት ምዕብልና ሕ/ሰብ ብውልቀ ጾታ ክምዝገብ ስለዘይክኣል ደቂ-ተባዕትዮ ፍንጫሕ መሰንገሎም ክርስዑ ኣይምተገብኡን። ታሪኽ ካብ ኣረከበና ግን ደቀ-አንስትዮ ንመሰለን ቀላጽመን ከልዕላ ናይ ታሪኽ ግዴታ ስለዝኹን ንታሪኽ ቃልሲ ደቀ-‘ንስትዮ ሃሰስ ክንብሎ ኣገዳሲ ታሪኻዊ ሰረት ኢዩ።

እምብኣር ዓለም-ለኻዊ ብዓል ደቀ-ንስትዮ ዝሓለፎ ሰንሰለታዊ ሕልኽልኽ ምእንቲ ክርድኣናን ካብይ ነቕልና ናበይ ከምዝበጸሕና ምእንቲ ክንርዳእ ታሪኽ ሸሞንተ መጋቢት ብሓዲር እንሆ:-

አህጉራዊ ብዓል ደቀ-‘ንስትዮ ከም ሓሳብ ዝቐረበሉ ኣብ መጀመርታ ናይቲ ዝሓለፈ ክፍለ-ዘመን ኢዩ። ብዕለት ሸሞንተ ወርሒ መጋቢት 1857 ደቀ-‘ንስትዮ ሰራሕተኛታት ኣብ ኒው ዮርክ ኣብ እንዳ ዓለባ ዝሰርሓ ዝነበሩ ጸረ-ዘይሰብኣዊ ዝኹን ኣሰራርሓታትን ትሑት ክፈሊትን ንምቅዋም ተላዕላ። ኣብዚ ምልዕዓል'ዚ ብፖሊስ ተገዲደን ወይ ተጠቐፀን ፋሕ ከም ዝብሉን ከም ዝበታተናን ተገብረ። ድሕሪ ክልተ ዓመት ግን ኣብ ወርሒ መጋቢት ከም እንደገና ንዕለምኣን ንምዕዋት ናይ ሰራሕተኛታት ማሕበር መስረታ።

ብ 08 መጋቢት 1908 ዓ.ም.ዓሰርተ ሓምሽተ ሸሕ (15,000) ዝኹን ደቀ-‘ንስትዮ እንደገና ኣብ ኒው ዮርክ ሰላማዊ ሰልፊ ኣካየዱ። ኣልዲላንኦ ዝነበሩ ጠለብ (demand) ከምዚ ዝስዕብ ነበረ:-

- 1) ሓዲር ናይ ስራሕ ስዓታት ክህልወን
- 2) ዝሓሸ ክፍሊት ማለት ደሞዝ ክረኽባ
- 3) ናይ ምድማጽ መሰል ክህልወን

4) ትሕቲ ዕድመ ዝኹኑ ቆልዑ ኣብ ስራሕ ይዋፈሩ ስለዝነበሩ፡ እዚ ስራሕ እዚ ከኸትም ወይ ደው ክብል ኣለዎ ዝብል ኢዩ።

ኣብቲ እዋን'ቲ ዝነበረን ጭርሖ ክኣ፡- (bread and rose) ማለት ሕብስትን ዕንባባን ዝብል ኩይኑ ትርጉሙ ውሕስነት ናይ ቊጠባን ዝተመሓየሽ መነባብሮን ማለት ኢዩ።

ብ 1910 ኣብ ከተማ ኮፐንሃግን ደን ማርክ መጋብኣያ (conference) ዴሳውያን ማሕበራት ኣብ ዝተገብረሉ እዋን **ክላራ ዘትኪን** ዝተባህለት ደሳዊት ጀርመናዊት ጓል ኣንስተይቲ ንመዘከርታ ናይተን ኣብ ኣመሪካ ኣብ ኒው ዮርክ ዝተለዓዓለ ደቀ-ንስትዮ፡ ሓደ ኣህጉራዊ ብዓል ክግበር ከም እማመ (proposal) ኣቕረበት። እቲ መጋብኣያ ነቲ ክላራ ዘቕረበቶ ብሓደ ናይ ሓባር ድምጺ ኣጽደቐ።

ሓደ ሚእቲ (100) ዝኹኑ ደቀ-ንስትዮ ካብ ዓሰርተው ሸውዓተ (17) ሃገራት እተሳተፉኦ መጋብኣያ ነቲ ሓሳብ ኣጽዲቐ ከብቅዕ፡ ምዓልቲ ግን ከይተወሰነ ተረፈ። እንተኹን ግን እቲ ዝተገብረ ኣጋጣሚ ኣብ ሓያለይ ሃገራት ጽልዎታት ስለ ዘሕደረ ብ 1911 ዓመተ-ምህረት፡ ድሕሪ ሓደ ዓመት ምኪኑ ኢዩ ኣህጉራዊ ብዓል ደቀ-ንስትዮ ኣብ ኣውስትሪያ (Austria) ፡ ኣብ ጀርመን ከምኡ ድማ ኣብ ስዊዘርላንድ ተኸብረ።

እቲ ዝተኸብረሉ ዕለት መጋቢት 19 ኩይኑ፡ ልዕሊ ሓደ ሚልዮን ዝኹኑ ደቂ ተባዕትዮን ደቀ ኣንስትዮን ዝተሳተፉዎ ሰልፊ ተኸየደ። ሽዕኡ ዝተላዕለ ጭርሖ፡ ናይ ምድማጽ መሰል (The right to vote)፡ኣብ ህዝባዊ ቤት ጽሕፈታት (public offices) ተሳትፎ ደቀ'ንስትዮ ክህሉ፡ ከምኡ ድማ ሌላን ጉሌላን ኣብ መንጎ ደቀ'ንስትዮን ደቂ ተባዕትዮን ክውገድ ዝብል ኢዩ።

ከም ኣካል ናይ ሰላም ምንቅስቓስ ኣብ ድሮ ቀዳማይ ውግእ ዓለም (First World War) ብ 1913 ደቀ-ንስትዮ ፍስያ (Russia) ናይ መጀመርያ ኣህጉራዊ ብዓል ኣብ መወዳእታ ናይ ወርሒ ለካቲት ኣኸበራ። ኣብ ካልእ ቦታታት ድማ ኣብ ሸሞንተ መጋቢት ወይ ኣብ ከባቢኡ ዘሎ ወርሓት ነቲ ውግእ ንምቅዋምን ከምኡ ድማ ኣብ ጎኒ ኣሓተን ደቀ-ንስትዮ ደው ንምባልን ተሰለፋን ተለዓዓለን።

ኣብቲ ውግእ ክልተ ሚሊዮን ፍስያውያን ክመቱ ከለዉ፡ እንደገና ኣብ መወዳእታ ለካቲት ዘለ ዕለተ-ሰንበት ናይ 1917 ንመግብን ንሰላምን (For bread and peace) ኢላን ተላዕላ። ፖለቲካውያን መራሕቲ ክቃወሙዎን ከለዉ፡ ንሳተን ግን ብእኡ ከይተዓግታ ቦታ ዕለት ሰልፈን ቀጸላ። ድሕሪ ኣርባዕተ ምዓልቲ ጻር (ሃጸይ) ናይ ፍስያ ተሳቒሩ ካብ ስልጣን ምስ ተኣገደ፡ እቲ ዝኸመ ግዝያዊ መንግስቲ ንደቀ ኣንስትዮ ናይ ምድማጽ መሰል ፈቐደ። እታ ሰንበት እቲ ኣብ ኣቆጻጽራ ጁልያን ዓውደ-ኣዋርሕ (Julian Calendar)ናይ ፍስያ ኣቆጻጽራ ኣብቲ እዋን'ቲ ዝነበረ ምኪኑ ኢዩ፡ 23 ለካቲት ክትከውን ከላ፡ ምስ ሸሞንተ መጋቢት ብኣቆጻጽራ ግረጎርያን

(Gregorian calendar) እዚ ንሕና ዓመተ-ምህረት ፈረንጂ ኢልና ንጽውዖ ወይ ንሰምዖ ምዃኑ ኢዩ፡ ኣብ ሓደ ምዓልቲ ገጠመት።

በዚ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰን ከምኡ ድማ ኣብ መጋቢት ዝብዕለሉ ዝነበረ ዝተፈላለዩ ኣጋጣሚታትን ምክንያት ብምግባር፡ ካብቲ እዋን'ቲ ጀሚሩ **ሸሞንተ መጋቢት** ከም ኣህጉራዊ ብዓል ደቀ-ንስትዮ ኣብ ዝማዕበለን ዝምዕብላ ዘለዋ ሃገራትን ሓድሽ ምዕራፍን ኣህጉራዊ ምኣዝንን ከም እትኸፍት ከብት።

እዚ ኣብ ላዕሊ ዝተዘርዘረ ምዕባሌታት እንዳሃለወ ከሎ ግን፡ ኣብ ዝኹነት ትኹን ሃገር ደቀ-ንስትዮ ልክዕ ከም ደቂ ተባዕትዮ ተመዓራሪና ኣለና ዝበላሉ ዕግበት ኣይተበጽሖን ወይ የለን። ናይ ሕቡራት መንግስታት መጽናዕቲ ከም ዝሕብሮ ካብ 1.3 ቢልዮን ድኻታት ናይ ዓለም ዝበዘሉ ደቀ-ንስትዮ ምዃነን ኢዩ። ኣብዚ ግዜ'ዚ እቲ ቍጽሪ ተቐይሩ ይኸውን'ዩ።

ንደቀ-ንስትዮ ዓለም ሸሞንተ መጋቢት ዘመልክቶ ነገር እንተድኣ ኣለዩ፡ ደቀ-ንስትዮ ንሰላምን ማዕርነትን ምዕብልናን ክሳዕ ክንደይ እተጓዕዘ ንምዝክኻር ኢዩ። ምናልባት ማዕርነት ደቀ-ንስትዮ ንደቀ-ንስትዮ ጥራይ ዘወውት ከይኑ ይስማዕ ይኸውን፡ እንተኹን ግን እቲ ረብሓ ንምሉእ ሕብረተ ሰብ ኢዩ።

ኣብ ትምህርቲ ይኹን ኣብ ኩሉ ስርሓትን ምኣድታት ስነፍልጠትን ተሳትፎ ደቀ-ንስትዮ ምስ ዝህሉ፡ ንቑጠባ ሓፍ ከም ዘብሎ መጽናዕቲ ሕቡራት መንግስታት ከይተረፈ የመልክት። ደቀ-ንስትዮን ደቂ ተባዕትዮን ብሓባር ከይኖም ንማዕርነትን መሰልን ክሳዕ ዘይተቐለሉ፡ ማሕበራዊ ይኹን ቍጠባዊ ከምኡ'ውን ፖለቲካዊ ጸገማት ዝተማልኡ ፍታሕ ክረክብ ከምዘይክእል'ውን ኣብ ሰነድ ሕቡራት መንግስታት ይርከብ።

ኣብ ዝሓለፈ መዋእል ብዛዕባ ማዕርነት ደቀ-ንስትዮ ብዙሕ ተሰላሲሉ ክበሃል ይክኣል። ብዓለም-ለኽ ደረጃ ክርኣ ከሎ፡ ደቀ-ንስትዮ ኣብ ትምህርቲ ከብ ኣብ ክንክን ጥዕና ዘለወን ናይ ተሳትፎ ዕድል ወሲኹ፡ ተሳትፍኦን ኣብ ማእቶት ማዕቢሉ፡ ኣብ ብዙሓት ሃገራት ክኣ ክብርን መሰልን ደቀ-ንስትዮ ኣብ ሕጊ ክሰፍርን ክጸድቕን ክኢሉ እኳ እንተኹን፡ ብገምጋማዊ ኣዘራርባ፡ ደቀ-ንስትዮ ምስ ደቂ ተባዕትዮ ሓደ ዓይነት ስራሕ ሰሪሖን ክብቅዓ፡ ብሰላሳ ክሳዕ ኣርብዓ (30%-40%) ጎደሎ ይኸፈላ። እዚ ጥራይ ዘይከብ ኣበዩ ቦትኡ ደቀ-ንስትዮ ኣደዳ ናይ በብዓይነቱ መጥቓዕትን ሓደጋን ብምዃን ማዕረ ሞትን ስንክልናን ዝበጽሓ ውሑዳት ኣይከኑን። ሕቡራት መንግስታት ዓለም ኣብ ታሕሳስ 1977 ዓ.ምህረት ንመሰል ደቀ-ንስትዮን ንኣህጉራዊ ሰላምን እተመልክት ናይ ሕቡራት መንግስታት ዝተፈልየት ዕለት ክትህሉ ውሳኔ ኣመሓላለፈ። ኣርባዕተ ተኸታታሊ ናይ ሕቡራት መንግስታት ጉባኤታት ስለ ዝተኸየደ ድማ ንዕብዮት መሰል ደቀ-ንስትዮን ንተሳትፍኦንን ኣብ መስርሕ ፖለቲካን ቍጠባን ዓቢ ደገፍ ክኸውን ክኣለ። ኣብ መክሲኮ (Mexico)፡ ኣብ ኮፐንሃገን (Copenhagen)፡ ኣብ ናይሮቢ (Kenya) ከምኡ ድማ ብ 1995 ኣብ በይጂን (China) መጋብኣያታት ተኸየደ።

አብ ራብዓይ መጋብአያ ናይ በይጅን (China) መሰልን ማዕርነትን ደቀ-‘ንስትዮ ዘይምህላው አብ ኩሉ መዳያት ምዕብልና ኣዝዩ ኣሉታዊ ሰዕቤናት ከምዘኸትል ተዘትይሉን ተኣሚኑሉን ቃል ብቻሉ እቲ ኮንፈረንስ ዝበሎ እንሆ:-

“ምዕባሌ ደቀ-‘ንስትዮ ከምኡ ድማ ምስ ደቂ ተባዕትዮ ምምዕርራይ ሰብኣዊ መሰልን ጥሑሕ ባይታ ንማሕበራዊ ፍትሕን ድኣ’ምበር፡ ከም ናይ ደቀ-‘ንስትዮ ረብኣ ጥራይ ነጻልካ ዝርኣ ኣይኩነን”።

እቲ ነዚ ርእይቶ’ዚ ዝሓዘ ሰነድ ክኣ **ባይታ ንተግባር (Platform for action)** ተባሂሉ ተሰየመ። ብድሕሪ ሓሙሽተ ዓመት ሕቡራት መንግስታት ነቲ ናይ መሰል ሕቶ ኩሉ ሕልኽልኽቱ ኣርቂቐ ብምጽናዕ ነቲ ኣቐዲሙ አብ ራብዓይ መጋብአያ ዘመሓላለፎ ውሳኔታት አብ (በይጂን+5) ዝተባህለ መጋብአያ ኣትሪፍ ረገጸሉ።

መደምደምታ:- እምብኣር ቃልሲ ደቀ ኣንስትዮ ብዓለም ለኻዊ ምኣዝኑ ብሕጽር ዝበለ አብቲ ዓበይቲ ብርክታት ብምትኳር ከምዚ አብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ምኻኑ ርኢናዮ ኣለና። ብውልቀ ሃገራዊ ምኣዝኑ ከም ኤርትራውያን መጠን ክንርእዮ ከለና ግን ከም ኣዚዩ ድሑር ኣካል ሕብረተሰብ ዓለም መጠን ካብኡ ዝመረረ ምኻኑ ዘካትዕ ኣይኩነን። አብ ድሑራት ወይ ንምዕብልና ዝቃለሳ ዘለዎ ሃገራት ኣዚዩ መሪር ኢዩ። ነፍሲ ወከፍ ጓል ኣንስተይቲ ድማ ድኽመት ንቕሓታ ዓጊቱዎ እንተዘይከይኑ ንዝወረዳን ዝወርዳ ዘሎ ሓሳረ መከራን ትዝንግግ ኢያ ክብሃል ኣይክኣልን። እንተ ተቐሊስካ ግን ዘይብተኽ ሰንሰለት ኣይኩነን።

ንመረዳእታ ዝኣክል አብዚ ቀረባ እዋን አብ ሃገር ህንዲ ዘጋጠመ ክንጠቅስ፡ ዝተበትከ ናይ ጭቆና ናይ ዘይማዕርነትን ሰንሰለት ኣሎ።

አብ ኣንጋዲፑራ (Angadipura) ካናካዱርጋ (Kanakadurga) ዝተባህለት ጓል 39 ዓመት ሓይ ሰንሰለት ናይ ጭቆና ክትበትኽ ክኢላ።

ከም’ቲ ድሑር ባህሎም ዝሕብሮ፡ ሰበይቲ ትብሃል ክህልዎ ዝግባእ ጠባይ:-

- 1) ንድልዎት ሰብኣያ ክትእዘዝ ኣለዎ
- 2) ንቤተ-ሰብ ሰብኣያ (ኣካያይድኣም ኩሉ) ክትመስል ኣለዎ
- 3) አብቲ ቤት ጸሎት ናይ ሰባሪማላ (Sabarimala) ዝብሃል ሓይ ካብ ናይ ሂንዱዩዝም (Hinduism) ቤተ-መቐደስ ማለት’ዩ፡ ክትከይድ ኢላ ክትሓስቦ የብላን
- 4) ወርሓዊ ጽገ ዘለዎ ጓል ኣንስተይቲ ቤት ጸሎት ክትከይድ ኣይፍቀድን (ካብ 40 ንላዕሊ ዓመታት ማለት’ዩ)

ካናጋዱርጋ ነዚ ሰንሰለት እዚ ሓንቲ ምሓዝኣ ደጊፋታ ናብቲ ቤት መቐደስ ከይደን ተቐላሰን፡ እቲ ቤት መቐደስ ኣብ ዝኹን ይኹን ግዜ ንምሉእ ዕድምኤን ከም ድላዩን ክኣትዎ ፈቐዱ። እቲ ቤት መቐደስ ወይ (Temple) ከምቲ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ሰባሪማላ ይበሃል።

በዚ ምክንያት'ዚ ኣብቲ ከባቢ ዕግርግር ተፈጢሩ፡ ኣብ ግዝኣት ካራላ (Karala State) ማለት'ዩ። ካናጋዱርጋ ካብቲ መቐደስ ምስ ተመልሶት ሓማታ ሃሪማታ፡ ስድርኣ ከኒኖማ፡ መስ ደቃ ከይትዛረብ ተኸልኪላ ኣብ ሓለዎ ፖሊስ ትርከብ።

ነቲ ውሳኔ ዝተፈረደ ከግምጥልዎ ብርቱዕ ፈተነታት ኣሎ። እቲ ቤት ጸሎት ግን ምስ ደቀ- 'ንስትዮ ደው ኢሉ ከምዘሎ ይፍለጥ። እዚ ዓቢ ለውጢ ብቐራጽነት ዝተመዘገበ ኢዩ።

ቤተ ሰብ **ካናጋዱርጋ** ክሰብ ሕጂ ንጓለንስታይቲ ኣብ ግዜ ወርሓዊ ጽገኣ ስራሕ ገዛ ከይትትንክፍ ይኸልክሉ። ኣብ ፍሉይ ክፍሊ ትቐመጥ፡ ኣቑሑት ኣይትትንክፍን። እቲ ምክንያት ክኣ ከም ንጽህና ዘይብላ (Impurity) ኢሎም ስለዝትርጉምዎ ኢዩ።

ኣብ ሃገርና ኤርትራን ከልኦት ኣብ ምዕባለ ዝርከባ ሃገራትን ልክዕ ከምኡ እኳ እንተዘይኮነ ኣዚዩ ተመሳሳሊ ከምዘሎ ነፍሲ ወከፍና ብፍላይ ደቀ-ኣንስትዮ ሃሰስ ኢላን ዝስእንኦ ስለዘይኮነ ከም **ካናጋዱርጋ** ብትብዓት ክቃለስኦ ይግባእ።

እዚ ኹሉ ንኸይንገብር ናብ ማዕርነታዊ ምዕባሌ ንኸይነድህብ ግን፡ ንምሉእ ሕብረተሰብ ኤርትራ ጸታ ከይፈለዩ ሃገር ዘስኣና ሰይጣናዊ መላኺ ስርዓት ኣስመራ ስለዘሎ፡ ኣብዛ ናይ ኣግእዞ ደቀ ኣንስትዮ ዝታኣወጀትላ ዕለት **ሸሞንተ መጋቢት ደቀ ኣንስትዮ ኦርትድዮ** እንታይ ይገበር ኣብ እንብሉሉ እዋን፡ ቀዳማይ ዕማምና እንታይ ክኸውን ኢዩ ምስ እንብል፡ መንገዲ ክጠፍኣና የብሉን።

ተመኩሮ ሰውራ ኤርትራ ከም ዝምስክሮ፡ ደቀ ኣንስትዮ ኤርትራዮን ንማዕርነትና ንቃለስ'ኳ እንተነበርና፡ ቀዳማነትና ከይዘንጋዕና ንነጻነት ሃገርና ኤርትራን ንደሞክራሲያዊ መሰል ህዝብናን ንማዕርነት ደቀ- 'ንስትዮን ንዝተማልኦ ኣግእዞ ብቐደም ተኸተል ከይዘባረቐና፡ ብተግባር ክሰብ ዝለዓለ ክፍሊት ሂወት መስዋእቲ ከምዝኸፈልና ናይ ቀረባ ታሪኽ ስለዝኹነ ዝርሳዕ ኣይኮነን።

“ዘይሓሰብካዮ ርኽብ” ኣይ መርገም ኣይ ምርቓ ከም ዝብሃል ግን፡ ዘይተሓስበ ጽቡቕ ዘይኮነስ ዘይተሓስበ ግሃነሙ-እሳት ረኺብና ሃገርና ኤርትራ ንህዝብና ተሓንጊጦ ኣብ ገምገም ጸድፊ ትርከብ ብምህላዎ፡ እቲ ዝለዓለ ዓቕምና ንሰብኡትናን ንደቅናን ነቑዎትናን ኣለዓዲልና፡ ነዚ ዘጥፍኣና ዘሎ ሰይጣናዊ ስርዓት ካብ ሱሩ ንመምሓው ናይ ተመራሕቲ ዘይኮነስ ናይ መራሕቲ ግደ ክንጻወት ኣብዚ ዓለም ለኻዊ ብዓል ደቀ-ኣንስትዮ ክንእውጅ ድሉውነትና ከነርኢ ይግባእ።

አነ ንመሰለይ፡ ማለት አብ መሰል ሃገረይ ዝሰረቱ ስለ ዝኹነ ኩላትና አብዚ ክቡር ዓለም ለኻዊ ዕለት'ዚ አነ ንሃገረይ ንመሰለይ ክንብል ንጥለብ።

አነ ንሃገረይ ንመሰለይ!

ሸሞንተ መጋቢት ብዓል ደቀ'ንስትዮ

ዓለም ለኻዊት'ያ ውጽኢት ናይ ዕዮ

ናይ ተንኩል ዘይኩነስ ናይ ቅንዕና ዋህዮ

መጋብኢያ ደቀ'ንስትዮ ሸሞንተ መጋቢት

ብስራት ናይ መሰል ሰፋሕ ኣህጉራዊት

አነ ምስኣ'ለኹ አነ ኤርትራዊት

ዝተቐለሰ ይዕወት ጽዒሩ ደኪሙ

ሸሞንተ መጋቢት ንሱ'ዩ ትርጉሙ

ንብላሽ ኣይኩነን ዝኸፈለ ደሙ

አብ ጸቢብ ሓሳባት በይነን ከይተዓግታ

ኣስፊሐን ነቐለ ዓለም ብምልእታ

ንሕና'ውን ኣሰረን ከምታ መፈለምታ

ንወገን ንቐርቦት ፈጸሙን ከይበለ

ናይ ሓባር ባንዴራ ሒዘን ኣንበልበለ

ወጽዓ ዘለለዮት ስዒባተን ኩለ

አነ ንመሰለይ እንታይ ይጎድለኒ
ከምቶም ህዋሳትካ ህዋሳት አለኒ
ፍሕት ዘይትፈልጥ አይምሰልካ እምኒ

አብ ዓለም ይነብር ብጻማ ርሃጸይ
እማንኪ 'ዛ ሓብተይ ዘይትብለኒ ኸመይ
ከመይ'ሉ ይጥዕመካ አነ ምስ ጸገመይ
ካብ ናይ አደ ማህጸን ብሓደ ወዲእና
ከመይ'ለ እታ መሰል ናትካ ጥራይ ከይና
ዘገርም ዳኛ'ዩ ጉድ ኢና ረኺብና

መንዚዕካኒ ድኣ አዘንጊዕካኒ'ምበር
እንተተቓሊሰስ መሰለይ ነይቅበር
ድቃስ እንድዩ 'ብዚሓ ሎምስ ክበራበር
ነዊሕ ተጓዒዘን አሓት ንመሰለን
ኩሉ ብቓልሲ'ዩ ብጥራዩ ዩለን
እሺ ሕራይ ከይኑ ዓለም አሚኑለን

ሸሞንተ መጋቢት መዘከርታ ጻዕሪ
ብመትከል ሰሚረን ነቕለን ብግብሪ
ጸልማት ዝነበረ ተቐይሩ ቀትሪ
ንሕና ኤርትራውያን ምእንቲ መሰልና

ሸሞንተ መጋቢት ንዝክራ'ለና

ዓወት ውጹዓት'ዩ ዓወት ናይ ኩላትና

ቀላጽምና ኣልዒልና ከንቃለሰሉ

ሃገርና ክትምዕብል ከምቶም ዝማዕበሉ

ክብተኽ'ዩ ምልኪ ገመድ እንድኣሉ

ኤርትራዊት ጅግና ድንን ኣይትበሊ

ምናዳ ለብዘበን እንታይ ዝኸውን ዓቕሊ

ሃገረይ ምባል'ዩ ዋላ ብፍትሊ

ኣብ ገዛ ኣቲኺ ኣይትኹኒ ጋሻ

ኣመስኪርኪ እንዲኺ ኣብ በረኽ ጣሻ

ዘይድምሰስ ብራና ኣለኪ ውርሻ

ወዲ እንተወለድና ጓል እንተደገምና

ካብ ቀይሕ ደም ጸባ ነዕብዮም ኣጥቢና

ብደይ ሃገር'ሞ ኣይተርፉን ደቅና

ዓሻ እንተዘይኮይኑ ኩሉ ዘይፈለጠ

ኣእምሮ ዘይብሉ ድፍን ዝተዓብጠ

ዓጽሚ ዶታ ይድርቦ ኣንጉዕ ዘቐመጠ

ኣበርከትቲ ኩንና ወፊርና ናብ ማእቶት

ኣብ መሰል ሂወትና ኣይንደልን ጎይቶት

ኣብዚ ምዕቡል ግዜስ መዋእል ናይ ባሮት!

ክብረት ዝርድኦ ጾታ ዘይፈላላ

ጸረ ከዳዕ ስርዓት ጸረ መታለሊ

ንሱ'ዩ ዘይነጽፍ ዓይኒ ማይ ፈልፋሊ

ጽዒርና ደኺምና ሰሪሕና ክንኣቱ

ደም ንጹሕ ህዝብና ከይተርፍ ንኸንቱ

ወድኹም ምስ ጓልኩም ሓቢርኩም ክተቱ

ኢሊን ተበጊሰን ሸሞንተ መጋቢት

ሸግ ናይ ነጻነተን ወሊዐን ብኸርቢት

ዓወት ብቐልሲ'ዩ ኣይኩነን ብትጽቢት

ባይቶ ተነፊግና ጎሲዮምና ዕድመ

ኣእምሮ ሒዝካይ ኣብ ገዛ ትኹርመ

ቅልጽምካ ምልዓል'ዩ ኣንጻር ዝጠለመ

ክመርጽ ክምረጽ ደው ኢሊ ብማዕረ

ቀረባ ክኸውን ርሑቕ ዝነበረ

ንሰብኣይ ጥራይ ድዩ 'ቲ ዝስፈ ስረ

መሰል ደቀ'ንስትዮ ንኸብረ ብተሓት

ተበዕታዊ ዓመጽ ወጊድ ጸረ ልምዓት

ድሑር ባህሊ ይጥፋእ ናይ ሃገር መንድዓት

ክምስክረሊን ኢዮ፡- (ንጀጋኑ ኤርትራውያን)

ከይደን ዘይርብርብ ዘይብተኽ ጥላመን

ክንደይ ከይጠፍኣክን ነኽሲኽን ተመን

ክምስክረሊን'ዮ ደይ ሓቂ'ዩ ኹሉ

ብደም ዝተጻሕፈ መን ከይብል ኣሉ

ከንዲ ውጹዕ ህዝብን ሂወት ዝሃባሉ

ረመጽ ዝረገጸ ንወላዲት ሃገር

ልሳን ዝወጸፋ ናይ ሓሳዊ ፈገር

ክሳብ ነጻነትና ዝንበብ ዝንገር

ኣብ ድፋዕ ጸላኢ ዕጥቀን ሸጥ ኣቢሊን

ኣብ ጎቦ ስንጭሮ ሕሰም ተደረረን

ማዕረ ምስ ብጾተን ግንባረን ከፊሊን

መሪር ጽሓይ ሓጋይ ናይ ክረምቲ ዘሕሊ

ተኩሰን ዘይስሕታ ዋላ ትኹን ፈትሊ

ታሪኽ ገዲፈን'ዮን ዘይኣርግ ዘይበሊ

ሰብ ክብረት ጽፋራ ኣብ ኩናት ማዕረካ

ሃህ ኢልካ ተዛረብ ኣብ ጌድነን ነበርካ

ዝዝከር ዮብልካን ንዕኣን ረሲዕካ

እዝነን ኪሕ ሰሚዑ ናብ ኩናት ዝጎደ

ዝነደደ ቆርቦት ሓዲበን ዘጽርያ

ዝተወግኦ ብጻይ ሓኪሙን ዘሕውያ

ዝሓረቐ ብጻይ ኣቢደን ዘዝሕላ

መተርከስ ጎረሮ ጽዋእ ዘቐብላ

ንዓኽን ዝኸውን ስኢነ ምስላ

ሸሞንተ መጋቢት ዝጸደቐት ስምረት

ንመሰል ውጹዓት ዕጥቂ ሸጥ ዘበለት

ዘልኣለም ትዘከር ታሪኽዊት ዕለት

ተልዓላ በላ ኤርትራውያን ኣሓት

ንዓኽትክን ደሞ ከይጠፍኣክን ብልሓት

ቂም-ቂም ትብል ኣላ ኣኪላ ‘ታ ስዓት

ንብዓት ናይ ህዝብኽን ተልተል እንዳበላ

ሃገር ተወራራ ብሸፋቱ ዕስለ

ኣልቦ መንእሰያት ኣልቦ ሸማግላ

ከይደን ዘይርብርብ ዘይብተኽ ጥላመን

ክንደይ ከይጠፍኣክን ነኻሲኽን ተመን !!!

ረድኢ ክፍለ (ባሻይ)